

APROB,

PRIM - MINISTRU

Florin-Vasile CÎȚU

MEMORANDUM

AVIZAT:

Bogdan Lucian AURESCU - Ministrul Afacerilor Externe

Alexandru NAZARE - Ministrul Finanțelor

De la: Claudiu-Iulius-Gavril NĂSUI - Ministrul Economiei, Antreprenoratului și Turismului

Tema: Identificarea celei mai bune soluții pentru vânzarea/valorificarea participației României de pe platforma CIM Krivoi Rog cu toate drepturile și obligațiile aferente.

1. Situația de fapt și de drept

Combinatul Minier de Îmbogățire a Minereurilor Acide cu Conținut de Fier de la Krivoi Rog (CIM Krivoi Rog) a fost un proiect de cooperare interstatală conceput pe o schemă utilizată în cadrul fostei organizații a Consiliului de Ajutor Economic Reciproc.

Construirea CIM Krivoi Rog a fost hotărâtă prin Convenția multilaterală privind colaborarea în acest scop, încheiată la 20 octombrie 1983 la Berlin, între Guvernele Republicii Democrate Germane, Republicii Populare Ungaria, Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste și Republicii Socialiste Cehoslovacia.

Ulterior, Republica Populară Ungară s-a retras din această Convenție și au aderat Republica Populară Bulgaria și Republica Socialistă România (în baza Convenției interguvernamentale româno-sovietice din 29 decembrie 1986).

Urmare a transformărilor politice și sociale din țările participante, după preluarea administrației Combinatului de către Ucraina ca stat independent, implicate în această colaborare au mai rămas doar Ucraina, România și Slovacia.

În baza Convenției interguvernamentale româno-sovietice din 29 decembrie 1986 și a Protocolului interguvernamental româno-ucrainean din 5 mai 1994 (Protocolul), volumul total al **cotei de participare a României** era de 774,54 milioane ruble transferabile, reprezentând cca. 27% din valoarea întregului proiect.

România a investit, până în prezent, cca. 83% din valoarea cotei sale de participare în valoare totală de aprox. 640,38 milioane ruble transferabile, la care se adaugă dobânzile calculate de Banca Comercială Română.

Convenția de colaborare româno-sovietică din 1986, respectiv Protocolul din 1994 prevede că în contul compensării cheltuielilor părții române se va livra o cantitate corespunzătoare de pelete (cca. 30 mil. tone), în decurs de 10 ani. Condițiile de livrare a peletelor, cantitățile și termenele de livrare sunt prevăzute în Protocol. Preluarea peletelor din Ucraina, în contul rambursării datoriei urma să se efectueze de către Societatea Comercială "SIDEX" S.A. Galați. Au fost livrate, în avans, de către partea ucraineană doar 159 mii tone pelete.

Îndeplinirea obligațiilor și drepturile ce revin părții române din participarea la construirea Combinatului de la Krivoi Rog se realizează prin antreprenori, societățile comerciale ARCOM S.A. București, ARCIF S.A. București și UZINEXPORT S.A. București în baza actelor normative incidente acestei spețe.

Obiectivele finalizate în cadrul combinatului și recepționate, în principal cele auxiliare, cele cu destinație de locuințe și social-culturale, precum și utilajele livrate unor întreprinderi metalurgice amplasate pe teritoriul Ucrainei, sunt exploatate de beneficiarii ucraineni, de ani buni, în timp ce rambursarea contravalorii acestora către partea română s-a oprit după livrarea unei cantități ne semnificative de pelete.

Din cauza lipsei surselor de finanțare din partea Ucrainei, lucrările la CIM Krivoi Rog au fost sistate. Astfel, în anul 1999 a fost *aprobată Hotărârea Guvernului nr. 643/1999 privind modul de decontare a cheltuielilor efectuate de antreprenorii români pe perioada de sistare a lucrărilor de construcții montaj la Combinatul minier de îmbogățire a minereurilor acide cu conținut de fier de la Krivoi Rog-Ucraina.*

Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului (MEAT), în calitate de ordonator principal de credite, asigură fondurile necesare activităților desfășurate de antreprenorii români pe perioada de sistare a lucrărilor de construcții montaj la CIM Krivoi Rog, în baza HG nr. 643/1999 completată prin HG nr. 290/2001.

Aceste activități constau în conservarea și paza obiectivelor, depozitelor de materiale, instalațiilor și utilajelor tehnologice existente în stoc.

Decontările pentru activitățile menționate anterior, se fac trimestrial din sumele alocate prin bugetul de stat, pe bază de state de plată, diurne, facturi, chitanțe, bonuri de consum, alte documente financiare românești și ucrainiene (cf.art. 2 din H.G. nr. 643/1999), în urma convențiilor încheiate anual între Ministerul Economiei și cei 3 antreprenori români.

Sumele plătite pentru paza și conservarea utilajelor din cadrul combinatului din Ucraina sunt de cca. 4 mil. lei anual.

După anul 1994 au avut loc numeroase întâlniri bilaterale pentru rezolvarea situației de la CIM Krivoi Rog. În anul 2008 în cadrul întâlnirilor de la București, partea română a susținut identificarea unei soluții care să asigure plata integrală de către Ucraina a cheltuielilor efectuate de către România în cadrul CIM Krivoi Rog conform evidențelor bancare. Partea ucrainenă a avansat mai multe propuneri, printre care rezolvarea situației prin privatizarea Combinatului și/sau despăgubirea părții române pentru contribuția efectuată.

Propunerile avansate nu au corespuns însă intereselor părții române, astfel, în ceea ce privește ipoteza privatizării CIM Krivoi Rog, partea ucrainenă a insistat pentru exonerarea acesteia de orice responsabilitate în cazul în care firma care ar fi preluat participarea ucrainenă la Combinat nu ar fi plătit datoriile față de partea română, iar în ceea ce privește propunerile de despăgubire, acestea nu reprezentau decât o fracțiune din valoarea participației României.

În anul 2011 a existat un nou plan de privatizare a CIM Krivoi Rog, dar nici acesta nu a fost pus în aplicare deoarece parte ucrainenă a invocat necesitatea perfectării unor înțelegeri cu statele implicate în proiect.

La începutul anului 2012, falimentul CIM Krivoi Rog este diferit Tribunalului Economic de la Kirovograd. Instanța a acordat un termen de șase luni pentru a pune la dispoziția sa un plan actualizat de reorganizare, având în vedere că unele creanțe au fost rambursate creditorilor.

Din perspectiva obiectivului României de recuperare a cheltuielilor efectuate la CIM Krivoi Rog, situația s-a complicat prin prisma procedurii de faliment care se desfășura în paralel cu evoluțiile politice.

La Comisia mixtă româno-ucraineană de cooperare economică, industrială și tehnico-științifică (Kiev, 10-11 aprilie 2012) părțile au evidențiat necesitatea reluării tratativelor privind reglementarea aspectelor legate de CIM Krivoi Rog.

În august 2013, la Kiev, au avut loc consultări româno-ucrainene privind reglementarea problemelor legate de construirea CIM Krivoi Rog. Delegația română a fost compusă din reprezentanți ai Ministerului Economiei, Ministerul Afacerilor Externe, Ministerul Finanțelor Publice, BCR și antreprenorii români Arcom, Arcif și Uzinexport. Consultările au fost orientate spre identificarea unor abordări reciproc acceptabile pentru rezolvarea situației CIM Krivoi Rog. Părțile au admis că soluțiile propuse pentru chestiunile problematice ale Combinatului conduc spre necesitatea adoptării unor decizii corespunzătoare de către guvernele și/sau parlamentele părților, în conformitate cu legislația internă a fiecărui stat.

În iulie 2017 s-a semnat la București Protocolul sesiunii a II-a a Comisiei mixte interguvernamentale de cooperare economică, industrială și tehnico-științifică între România și Ucraina, prin care părțile au convenit cu privire la necesitatea

intensificării cooperării și promovării unor pași concreți în vederea identificării unei soluții adecvate în legătură cu participarea României la construirea Combinatului minier de îmbogățire a minereurilor acide de la Krivoi Rog.

2. Evaluarea situației existente

Principalele evenimente, în contextul relațiilor bilaterale româno-ucrainene pe problematica CIM Krivoi Rog, care au avut loc în ultima perioadă sunt:

- **Interzicerea accesului personalului român în incinta combinatului** de către conducerea CIM Krivoi Rog, în perioada 24.12.2018 - 04.04.2019. Constatările privind sustragerile și distrugerile aferente acestei perioadei - în care nu s-a putut asigura paza obiectivelor industriale - indică un prejudiciu de peste 4 milioane ruble transferabile, conform informațiilor transmise de către antreprenorii români;
- Întâlnirea din 28 februarie 2019 dintre reprezentanții Ministerului Dezvoltării Economice și al Comerțului din Ucraina și Ministerului Economiei din România, la nivel de secretar de stat, în prezența reprezentanților Ambasadei Ucrainei la București și a Ministerului Afacerilor Externe din România, în cadrul căreia *conducătorul delegației ucrainene a solicitat părții române să-și clarifice intențiile privind cota sa de participare la construcția CIM Krivoi-Rog, având în vedere faptul că investitori străini sunt interesați de acest obiectiv. S-a convenit organizarea, în prima parte a semestrului II 2019, a întâlnirii "Grupului de lucru la nivel de experți din ministerele relevante ale Părților"*;
- În data de 15 mai 2019, a avut loc, la sediul Ministerului Economiei, o întâlnire dintre reprezentanții companiei Hares Engineering GmbH (Austria) - potențial investor pentru CIM Krivoi Rog, la solicitarea acestora, și reprezentanți ai Ministerului Economiei, Ministerul Afacerilor Externe și Ministerul pentru Mediul de Afaceri, Comerț și Antreprenariat. Potențialii investitori și-au manifestat interesul pentru Fabrica de Pelete construită de partea română pe platforma CIM Krivoi-Rog;
- În data de 30.11.2018 zona industrială a Fabricii de Pelete a fost decuplată de la alimentarea cu energie electrică din cauza unor defecțiuni tehnice. Deși defecțiunile au fost remediate la începutul lunii decembrie, costurilor aferente fiind suportate de către partea română, nici până în prezent Direcția CIM Krivoi Rog nu a recuplat alimentarea cu energie electrică în zona respectivă. Ca urmare, a fost inundat subsolul obiectivelor și utilajele tehnologice instalate, existând riscul afectării grave a structurii de rezistență a construcției;
- Conform relatărilor antreprenorilor români, Direcția Generală CIM Krivoi Rog contrar prevederilor Protocolului din 5 mai 1994 dintre guvernele României și Ucrainei a retras în totalitate paza exterioară a Fabricii de Pelete. Datorită acestui fapt s-au intensificat cazurile de pătrundere prin efracție și furturi operate de către grupuri de infractori, care depășesc numeric paza asigurată

de către antreprenorii români. Ultimul caz de furt a avut loc în noaptea de 08-09 ianuarie 2021, iar în urma apelului, Poliția locală a reținut 7 infractori;

- Totodată, firma slovacă POINT S.A. continuă distrugerea construcției metalice, potrivit informarilor transmise de către antreprenorii romani, a conductelor tehnologice și a utilajelor din obiectele ocupate abuziv, agresând paznicii antreprenorilor români;
- Conducerea CIM Krivoi Rog continuă să aibă o atitudine ostilă față de personalul român.

Având în vedere cele menționate, este necesară stabilirea poziției părții române în cel mai scurt timp, în vederea recuperării datoriei Ucrainei față de România, precum și a diminuării cheltuielilor bugetare aferente conservării și pazei bunurilor aflate pe teritoriul Ucrainei și nepreluate de statul ucrainean.

Ținând cont de situația politico-economică internă din Ucraina, în evaluarea posibilităților de acțiune trebuie luate în considerare următoarele elemente:

- improbabilitatea recuperării integrale de către partea română a cotei sale de participare stabilite prin Protocolul din 1994. Convenția din 1986 prevede că datoria Ucrainei se constituie progresiv, pe măsura recepționării obiectivelor finalizate (valoarea obiectivelor finalizate și recepționate constituie aproximativ 185 de milioane ruble transferabile), dat fiind că proiectul nu a fost finalizat, există posibilitatea unei interpretări din partea ucrainenă a situației în sensul că, în fapt valoarea creanței României este dată de valoarea acestor obiective finalizate și recepționate de partea ucraineană;
- Suma cheltuită anual de partea română pentru activitatea antreprenorilor români din cadrul CIM Krivoi Rog pentru întreținere, salarii personal de pază, utilități, etc conform Hotărârii Guvernului nr. 643/1999 și a chiriei aferente tehnicii depozitate pe teritoriul României conform Hotărârii Guvernului nr. 290/2001.

În acest context, considerăm că partea română trebuie să-și exprime preferința pentru o soluționare definitivă a chestiunii prin identificarea și promovarea celei mai bune căi de valorificare a cotei sale de participație de la CIM Krivoi Rog.

3.Obiectivul general

Obiectivul general este reprezentat de necesitatea analizării situației economice și juridice de fapt și de drept și identificarea, cu celeritate, a soluției adecvate în legătură atât cu diminuarea cât și cu recuperarea cheltuielilor efectuate în cadrul participației României la construirea CIM Krivoi Rog.

Propuneri

În temeiul art. 10 alin. (2) din Regulamentul privind procedurile, la nivelul Guvernului, pentru elaborarea, avizarea și prezentarea proiectelor de documente de politici publice, a proiectelor de acte normative, precum și a altor documente, în vederea adoptării/aprobării din 10.05.2009, aprobat prin Hotărârea nr. 561/2009 pentru aprobarea Regulamentului privind procedurile, la nivelul Guvernului, pentru elaborarea,

avizarea și prezentarea proiectelor de documente de politici publice, a proiectelor de acte normative, precum și a altor documente, în vederea adoptării/aprobării, conform caruia Memorandumul poate fi elaborat și în cazul în care este necesară o decizie a Guvernului într-o anumită problemă, precum și în temeiul art. 18. alin. (1) din Legea nr. 90/2001 privind organizarea și funcționarea Guvernului României și a ministerelor, cu modificările și completările ulterioare, propunem:

- Identificarea celei mai bune soluții pentru vânzarea/valorificarea participației României de pe platforma CIM Krivoi Rog cu toate drepturile și obligațiile aferente;
- Amendarea cadrului legislativ privind problema în ansamblu a CIM Krivoi Rog, pentru a asigura o formă de soluționare corespunzătoare situației existente;
- Abrogarea Legii nr. 95/31.12.1993 privind continuarea participării României la construirea Combinatului Minier de Îmbogățire a Minereurilor acide cu conținut de fier de la Krivoi Rog - Ucraina și asigurarea resurselor de finanțare necesare;

MINISTRU
Claudiu Iulius Gavril NĂSUI